

M V T I N A & R H E G I V M.

data. Anno denique *MDCCCXXVII*, quum in Hadriani mole Clemens ab Cæsarianis obsideretur, *Atestinorum* armis est recepta, à quibus aucta ædificiis, mœnibusque & fossis munita, ad splendorem, qui jam-nunc, sensim excrevit. Mira agri est fertilitas ab frugibus, tritico, faba, & aliis, vinoque optimo, quod *Tribianum* dicitur.

Regium.

Regium Lepidi, ripæ Crustuli lævæ adpositum, hodie Reggio vocatur. Forum Lepidi eo loco fuisse quondam notat Festus. Incolæ Regienses, ab Lepido, apud Plinium; quemadmodum Regini, ab Regio Iulio. Vrbs est laeta, nobilis, frequens; solo sita valde fertili; loco pulcro, amœno, planeque regio; unde illi, quorundam iudicio, nomen. Condidisse feruntur Tusci; quibus ejectis occuparunt Galli; hisque, Romani; quorum auspiciis coloniam eo duxerunt Trium-viri M. Æmilius Lepidus, à quo cognomen accepit, T. Ebutius Carus, & L. Quinctius Crispinus. Ab Langbardis Gothisque vastatum, iis Italia profligatis, restauratum est circa annum 800, liberum sui que juris usque ad annum 1286, inde Comitum & Principum haberi cœpit imperio, primo Canossarum, hinc Atestinorum, Cæsarum, Regum Gallia; mox Pontificum Romanorum: inde Folianos, Scaligeros, Gonzagas, Galeatios, & Othobonos habuit Dominos; à quibus ad Atestinos rediit, ab his ad Pontifices; Hadriano VI mortuo, rursus ad Atestinos. Episcopatus floret dignitate. Nobilitarunt hanc urbem D. Maximus, Episcopus: Guido Sagaranus, Philippus Casolus, Iacobus Columbus, Karolus Ruinus, Franciscus Belius, Iulius Scar-

latinus, Iurisconsulti; Sebastianus Corradus, Latinæ Græcæque litteraturæ doctissimus; Bartholomæus Crottus, poëta. Celebris est calcariibus, quæ hic fabricantur venustissime; ut etiam aliis rebus, quæ ex ossibus confiunt supra modum polite. Ager perquam uber; tritico, faba, hordeo, cæterisque frugibus; vino item abundans.

Carporum Principatum diu tenuit nobilissima Piorum familia: Gilbertus autem bonam illius partem Herculi primo Ferrariensi Duci cessit: reliqua pars, quæ Alberto secundo remanserat, à Carolo Quinto Ferrariensi Duci fuit donata.

Grafiniana vallis ultra citraque Sercium amnem jacet: (qui ex Apennino oritur supra Sylanum, & per mediam Caseronianam & propter Lucam tandem mari illabitur;) quæ vicis castellisque haud infrequentibus nitet: altiusque in amnis dextra castellum novum, cognomine Grafinianum, pernobile ac opulentum, & negotiatoribus frequens: olim cum aliis plurimis hujus tractus in ditione Bononiensium, nunc in Ferrariensium.

Nobilissima autem hæc familia Atestina non modo in Italia illustris fuit à multis sæculis, sed & nobiles familias in Germania propagavit, Brunsvicensem & Luneburgensem, Badensem, alias; connubiisque vineta fuit cum summis Principibus; uti plenius videre est in Historia Ioannis Baptistæ Pignæ, qui elegantissime res gestas principum Atestinorum libro 8 descripsit.

